

Inselberge eller øbjerge som isolerede højdepunkter på udstrakte flader har nu i flere årtier repræsenteret et af de mest diskuterede objekter inden for geomorfologiens emnekreds. Undersøgelser af inselberge rejser fundamentale spørgsmål vedrørende betydning af lithologi, struktur, forvitring, klima og landskabsformers overlevelsesmuligheder under klimaændringer. Diskussionerne om inselberges dannelse medtager ofte disse som led i en bestemt reliefudvikling, mens objektet selv, inselberget, kun sjældnere er undersøgt selvstændigt.

Nu foreligger Supplementbd. 31 af Zeitschrift f. Geomorphologie med 8 artikler specielt vedrørende udforskningen af inselberges dannelse i et forsøg på at koncentrere forskningen til objektet selv. Fem af artiklerne er på engelsk, to på tysk og én på fransk.

Artiklerne omfatter dels en historisk gennemgang af inselbergforskningen, dels behandles den formodede formdannelse med dennes afhængighed af klima, lithologi og struktur, ligesom den sekundære modificering af fossile inselberge berøres. Det klimatisk-geomorfologiske aspekt ved inselbergdannelsen fremgår af alle artikler sideløbende med betragtninger over den generelle reliefudvikling. Også ønsket om et mere fyldigt kvantitativt kendskab til de formskabende processer understreges.

Det foreliggende bind vil som efterhånden mange tidligere supplementbind af Zeitschrift f. Geomorphologie være vanskeligt at komme udenom, når fremtidens geomorfologiske lærebøger om forskellige klimazoners geomorfologi skal skrives.

Ole Humlum

STADT UND UMLAND IN DER DEUTSCHEN DEMOKRATISCHEN REPUBLIK
Hrsg. von Heinz Lüdemann et al.
(Petermanns geographischen Mitteil-

lungen. Ergänzungsheft 279) Leipzig 1979, 136 s., ill. & 2 kort i lomme, 25 cm, pris ikke oplyst.

Bogen handler om byernes funktion i DDR. Emnet ansues ud fra traditionel servicecenter-opfattelse kombineret med analyser af oplandets arbejdskraft. I bebyggelserne foregår en væsentlig del af det socialistiske samfunds udvikling af socialistisk levevis. Derfor er det vigtigt at kende til udviklingen og udviklingsproblemer af bebyggelsesmønstret. Dette mål forfølger bogen ved en detaljeret analyse af forholdet mellem by og opland. Bogen indeholder mange væsentlige oplysninger om DDR. Den er trykt på dårligt papir og med ringe typografi. De mange oplysninger har en grad af detaljering, som vanskeliggør forståelsen, således arbejdes med 17 centertyper. Servicecenterforskere kan næppe lære meget af bogen, og interesserede i DDR kan nok lære mere om landet i andre publikationer.

Christian Wichmann Matthiessen

G.P. Hirsch & A.H. Maunder:
FARM AMALGAMATION IN WESTERN EUROPE
Farnborough 1979, XI + 120 s., 23 cm, \$ 19.50. Gower Publ. Co.

De store ændringer i landbrugets størrelsesstruktur siden 2. verdenskrig er et generelt fænomen for Vesteuropa. Den her foreliggende undersøgelse over sammenlægning af landbrug, forpagtningsforhold og forskellige former for driftfællesskab koncentrerer sig især om Vesttyskland, men behandler også Danmark, Sverige og Frankrig samt i mindre omfang Holland, Belgien, Schweiz og Italien. Der gøres rede for lovgivningsinitiativer og for virkningerne heraf bl.a. belyst gennem statistiske tabeller, der er ført op til 1976. Det er forfatterens håb, at disse sammenlignende studier kunne være vejledende for en planlægning af udviklin-

gen i de enkelte lande, men dertil er de nok for summariske.

Kr. M. Jensen

Catherine Delano Smith:
WESTERN MEDITERRANEAN EUROPE.
A historical geography of Italy, Spain and Southern France since the Neolithic.
London 1979, XIX, 453 s., ill., 24 cm, \$ 45.50. Academic Press.

Bogen er retrospektivt opbygget i tre dele: Befolkning (bonde, jordbesidder og "urban farmer"), land (arealanvendelse, afgrøder, husdyr) og forandringer i miljøet (erosion og tilsanding). Hovedvægten ligger på den sociale og økonomiske side af landbrugssystemet, og med et rural foran geography i titlen ville denne være mere præcis. Bortset fra erosion og tilsanding, som bestemt er karakteristiske træk af det fysiske miljø, og som har forfatterens særlige bevågenhed, kan man dog nok finde, at forbindelsen mellem det biofysiske forhold og udnyttelsen er noget underbelyst. Bogens opbygning gør, at det kan være noget vanskeligt at få et overblik over generelle træk og lokale forhold, som præger det rurale landskab og dets udvikling i det vestlige Europas mediterrane dele. Bogens anvendelighed bliver dog væsentligt forøget af ikke mindre end henved 600 titler i litteraturlisten og et register med op mod 1000 stikord. Trods de indvendinger, som skinner igennem ovenfor, er det som helhed en udmærket bog: En påmindelse om, at geografisk litteratur kan være spændende læsning uden, at det går ud over sagligheden. Man må håbe, forfatteren får lejlighed til i bogform at behandle den historiske, rurale geografiske område (fx Provence eller Syditalien). - Afsluttende hjertesuk: Prisen er hamper; man må håbe, den ikke forhindrer den udbredelse, bogen fortjener.

Henning Mørch